

17. BÖLÜM / CHAPTER 17

MEHMET AKİF ERSOY VE SAFAHAT'IN TANITIMI VE DÜNYA DİLLERİNE TERCÜME SORUNU

PRESENTING MR. MEHMET AKİF ERSOY AND HIS NOVEL *SAFAHAT*: THE PROBLEMS WITH TRANSLATING TO THE LANGUAGES OF THE WORLD

Mehmet Cemal ÇİFTÇİGÜZELİ*

*Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Başkanı, Ankara, Türkiye
E-posta: mehmetciftciguzeli@hotmail.com ORCID: 0000-0002-7550-556X

DOI: 10.26650/B/AA07.2022.011.17

ÖZ

Mehmet Akif Ersoy ve Safahat'ın tanıtımı ve tercüme faaliyeti günümüze kadar sivil gönüllü kuruluşlar tarafından yapılmış, lehçe ve şiveler dahil Latin, Kril, eski yazıyla 26 ayrı dile kısa, bazen az ve bazen öz olarak tercüme ettirilmiştir. İlk İstiklal Marşı tercümesi 1921 yılında İsveç'te Johannes Kolmadin tarafından ele alınarak Stocholm Dogens Nyheter Gazetesi'nde yayınlanmıştır. En son ise Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı'na Kazan Devlet Üniversitesi'yle ortaklaşa gerçekleştirilen "Türk Dünyasını Aydınlatanlar Mehmet Akif Ersoy-Gabudulla Tukay Uluslararası Tataristan Sempozyumu"nda (2014) ve ayrıca Prof. Dr. Hamidulla Baltabayev ve Şair Mir Aziz Azam tarafından bir başka çalışma yapılarak Özbek Türkçesiyle Taşkent'te yayınlanmıştır (2015).

Ancak bunlar İstiklal Marşı Şairi Mehmet Akif Ersoy'u ve eserlerini tercüme ederek ülkemizin ve sanatçımızın tanıtımı için yeterli değildir. Sivil toplum ve kamu kuruluşlarımızın önu açılmalı, ufuk gösterilmeli, imkân, kaynak, kadro ve teşvik verilmelidir.

Dolayısıyla başta ve öncelikle Milli Eğitim, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na, YÖK'e, fakültelerin filoloji bölümlerine, T.C. yurtdışı temsilciliklerine, kültür ataşeliklerine, Yunus Emre Enstitüsü ve TİKA gibi ilgili bütün kamu kuruluşlarına ve sivil topluma daha fazla hassasiyet düşmektedir.

Ayrıca Bütün dünyada siyasi irade değişebilir; ama ilim, kültür, sanat, edebiyat ve medeniyet hareketi hep kalıcı olmuş, katlanarak hatırlanmış ve tekrarlarına tekrarlarına yenilenerek günümüze kadar gelmiştir. Dilerim İstiklal Marşı Şairimiz Mehmet Akif Ersoy ve eserleri de bundan nasiplenir.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Akif Ersoy, İstiklal Marşı, Safahat, Kosova, Susişa

ABSTRACT

Civil volunteer organizations are still carrying out publicity and translation activities of Mehmet Akif Ersoy's *Safahat* and other works, having translated these into 25 different languages, including dialects and accents in Latin, Cyrillic, and ancient scripts, sometimes abridged and other times in full. The first translation of the National Anthem was handled by Johannes Kolmadin in Sweden in 1921 and published in the Stockholm newspaper *Dagens Nyheter*. Most recently, at the Mehmet Akif Ersoy-Gabudulla Tukay International Tatarstan Symposium (2014) was organized by the Mehmet Akif Ersoy Foundation for Ideas and Arts in partnership with Kazan State University, with Prof. Dr. Hamidulla Baltabayev and the poet Mir Aziz Azam also publishing in Uzbek Turkish (2015) in Tashkent, Uzbekistan.

However, these attempts do not sufficiently represent our country or the literary works of the poet of our National Anthem, Mr. Mehmet Akif Ersoy. Our civil society and public institutions should be supported with opportunities, resources, staff, and incentives.

Therefore, more professional support is needed from the Ministries of National Education (MoNE), of Culture and Tourism, and of Higher Education (YÖK), as well as the philology departments of faculties, the foreign representatives of the Turkish Republic, the cultural attachés, all relevant public institutions such as Yunus Emre Institute and TİKA, and civil society.

In addition, political situations may change all over the world, but the movements of science, culture, art, literature, and civilization are always remembered greatly and renewed over and over still. I hope Mehmet Akif Ersoy as the poet of our National Anthem and his works will also benefit from this.

Keywords: Mehmet Akif Ersoy, national anthem, *Safahat*, Kosova, Ipek Township, Shushisa village, world languages

Extended Abstract

Indeed, the life and works (poetry, prose and interviews) of Mehmet Akif Ersoy, the national poet of Turkey and author of its national anthem, have not been adequately translated into foreign languages. Professional and non-governmental organizations as well as the public have a responsibility in this regard. Since the magazine *Sebilürreşat*'s [The Straight Path] publication in 1908, of which Mehmet Akif was the lead author, it has reached beyond Turkey to the geographies where Ottoman Turkish was used, such as Azerbaijan, the Caucasus, Crimea, and Tatarstan with no translation issues. No problems occurred in the regions where Indian Muslims lived, since Egypt and Uzbekistan also used the same script. Local magazines and intellectuals were even able to quote Akif there. Scientific studies on this issue in Turkey remain insufficient. For example, Mehmet Akif Ersoy lived in Cairo for more than 11 years, yet insufficient research has been conducted on the artist there in its literary circles and media. However, Ibrahim Sabri is known in Cairo to have translated the chapter "Gölgeler" [Shadows] from *Safahat* under the name Fizilal and to have published this translation in Egypt in 1926. The same edition of this book was republished in Istanbul in 2008 in order to deliver it to the Cultural Bridge between Turkey and Egypt; Mehmet Akif

Ersoy International Symposium. Cairo University Faculty Member Prof. Asuman Akay Ahmet conducted a study about the Egyptian life of our national poet and published it as a book in 2010. In addition, Prof. es-Safsafi A. el-Katuri, a faculty member of Ayn Shams University in Cairo, also published an Arabic Turkish-Ottoman Dictionary with articles about Mehmet Akif in the university textbook and faculty journal in 2012.

For many years, those who'd memorized *Safahat* verbatim (e.g., the Kilis poets Hafiz Kamil Kideys and Nihat Ferah) that have come down to the present day. However, national and international wars, uprisings, migrations, revolutions, and epidemics in the region have affected literary and national communications as well as politics. The order of priorities has changed, with volunteer organizations having come to the fore and the Mehmet Akif Ersoy Idea and Art Foundation being one of these. The foundation has published examples of Mehmet Akif's life and works in 26 languages. Turkish Polish and dialect spellings of the Turkish translations spoken in the Turkic World written in Cyrillic and Latin can also be included in this. For example, the same translation as in Uzbek was published in both the Cyrillic and Latin alphabets. Latin is the preference of the new generation in Uzbekistan, having just switched to the Latin alphabet, while the older Uzbek age group who do not know Latin only read Cyrillic. Most recently, the entire *Safahat* was translated in Uzbekistan by the Poet Mir Aziz Azam and published by Prof. Dr. Hamidulla Baltabayev as a book in Latin in June 2022, who had previously also published selected poems from *Safahat* and the life of Mehmet Akif Ersoy in both the Latin and Cyrillic alphabets in Uzbekistan in 2012. In Tashkent, Prof. Dr. Muhammet Şerif Babahan also translated the Turkish National Anthem into Latin.

The only official Western translation and publication of the Turkish National Anthem has been in the Swedish language in the Stockholm newspaper *Dagens Nyheter* on September 25, 1921, translated as *Friheets Marsvhen* by Johannes Kolmadin.

The Turkish National Anthem in English was published under the name of *Turkish Lyrics* and in French under the name *L'hymne National*. The dates and translations for these are unknown. As with the English, and French translations, the publication date and translators of the Russian translation of the first two quatrains of the Turkish National Anthem are unknown, as our archive only has the newspaper clippings.

Midhat Hoxha translated the entirety of *Safahat* into Albanian with the name *Fletet -Mehmet Akif Ersoj*, which was published in Skopje in 2006 with 569 pages as two editions. The first edition was sponsored by the Education Business Union.

Another important language in the Balkans is Bosnian. Dr. Almira Cikotic Suljevic, Assoc. Dr. Sead Ibric, and Dr. Sabina Sadikovic from Novipazar International University published *Safahat* under the name *Odabrani Stihovi Iz Safahatta* [Sample Poems from *Safahat*] in 2012. University of Sarajevo faculty member Prof. Dr. Amina Siljak Jesenkovic also translated Akif's poem *Kose Imam* into Bosnian. Both of these translations were done with contributions from the Mehmet Akif Ersoy Idea and Art Foundation.

Dr. Fatima Hocin translated the Turkish National Anthem into Macedonian in the Balkans, where a large number of Macedonian citizens of Turkish descent live.

Mehmet Akif Ersoy poems, struggles, teaching membership, statesmanship, and life were as important as his family. He was able to follow the developments in the world more closely because he knew some Western and Eastern languages and could read most of his works in their original languages. Turkey currently has 250 primary, secondary, and high schools as well as a university in Burdur that have been established in his name. In addition, the Mehmet Akif Ersoy Idea and Art Foundation has organized 14 international symposiums, translated the artist's poems and life into many Eastern and Western languages, and made 20 drama-documentary films with subtitles in the language of whichever country it is shown.

Languages for the translations and introductions of Mehmet Akif Ersoy and his *Safahat* other than the ones mentioned above can be listed as follows:

Assoc. Prof. Dr. Seriyе Gündoğdu from Baku National Academy of Sciences translated poems from *Safahat* into Azerbaijani Turkish under the title of *The Istiqlal Anthem*. Gündoğdu also published a book called *The Smiling Face of Social Problems* regarding Mehmet Akif Ersoy's *Safahat* (2012).

Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan and Kazem Rejavi translated and published Ersoy's works in Persian under the name *Zindeginame and Bergüzide Asareş; Marşı-ı İstiklal* (Tehran 1969).

The Turkish National Anthem was translated separately by Prof. Dr. Abdulvahap Kara and Mukaş Kocakmetuli, faculty members of Mimar Sinan University into Kazakh Turkish. These were also sponsored by Mehmet Akif Ersoy Idea and Art Foundation (2010).

Rifa Rahman translated the Turkish National Anthem into Kazan (Tatarstan) Turkish under the name *Beysezlek Anthem*, again with the sponsorship of the Mehmet Akif Ersoy Idea and Art Foundation.

Baktıgül Canbeyava translated the national anthem to Kyrgyz Turkish.

Assoc. Dr. Neriman Seyityahyayev translated and archived the National Anthem into her native language of Crimean Tatar.

TRT Urdu Chief Dr. Ahmet Asrar translated the life of Mehmet Akif Ersoy and sample poems from *Safahat* into Urdu (Pakistan) under the name of *Kavm-i Terane* and published this as a book in Karashi. All of these translations are accessible in the Mehmet Rüyan Soydan archive through the support of the Mehmet Akif Ersoy Idea and Art Foundation.

The works of Nazım Hikmet, Aziz Nesin, and Yaşar Kemal are the ones that have been most translated from Turkish to foreign languages. The policy of spreading Soviet ideology through literary works was also effective in this. Meanwhile, the Nobel Prize-winning (2006) novelist Orhan Pamuk is another author whose works have been translated into a large number of foreign languages.

The political will that forms governments all over the world can change, but the movements of science, culture, art, literature, and civilization are always permanent, remembered greatly, renewable, and able to survive to the present day. Awards are often handed out under the names of writers and artists.

Therefore, first and foremost, the Ministries of National Education and of Culture and Tourism, the philology departments of domestic and foreign faculties, public organizations such as the Yunus Emre Institute, and civil society are more responsible and capable. I would like to see the poet of our National Anthem Mehmet Akif Ersoy and his works also have a share of this.

İstiklal Marşı Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un önemli eseri Safahat ve bu eserler dışındaki şiirleri ve düz yazıları maalesef dünya dillerine yeteri kadar tercüme edilmediği gibi, birkaç gönüllü sivil toplum kuruluşunun dışında kamu kesiminde yönetim ve yöneticilerin yeterli bir endişe taşımadıkları da gözlemlenmektedir.

Mehmet Akif Ersoy adına bugün Türkiye'de Burdur'da bir üniversite, 250'nin üstünde ilk-orta-lise dereceli okul, 2 enstitü, 9 dernek ve bir vakıf kurulmuştur. Yurtdışında Arnavutluk'ta da bir üniversite, Kosova İpek Kasabası Şusisa köyünde bir orta mektep ve Hollanda Groningen'de gurbetçi yurttaşların kurduğu bir Mehmet Akif Ersoy Derneği mevcuttur.

2011 Yılı da Türkiye'de Mehmet Akif Ersoy yılı ilan edilmesine rağmen Mehmet Akif ve eseri Safahat'ın, Sıratı müstakim ve Sebilürreşat Dergisindeki düz yazılarının dünya dillerine tercümesi konusu gündeme hemen hemen hiç alınmamış, sadece telif haklarının kalkması dolayısıyla yerel yönetimler ve bazı yayınevleri çok sayıda Safahat kitabı basmıştır.

İstiklal Marşı Şairimiz Mehmet Akif Ersoy ve eserlerinin tercüme ve tanıtımı konusunda 13 uluslararası sempozyum gerçekleştiren (Ankara, İstanbul, Balıkesir, Kahire-Mısır, Bakü-Azerbaycan, Almatı-Kazakistan, Kazan-Tataristan, Lahor-Pakistan, Tiran-Arnavutluk, Priştina ve Prizren Kosova, Sırbistan Novi Pazar) Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı, Safahat'tan şiirleri ve sanatçının hayatını öncelikle etkinliğin yapıldığı ülke diline, sonra çok sayıda ve özellikle Balkan, Ortadoğu ve Türk Dünyasında da Türkçe'nin değişik şive ve lehçelerine hem Latin, hem Kril alfabesiyle tercüme ettirmiştir. Bu konuda en zengin arşiv de aynı vakfın yönetim kurulu üyesi olan Mehmet Rüyan Soydan'dadır.

Bugüne kadar Mehmet Akif'in hayatı ve eserlerinin tercümesi gerçekleştirilen diller şöyledir:

Akif Bir Doğu Bir Batı Dili Biliyordu

1) Arapça; E'n-Neşidu'l Vatani'l Türki, mütercimi Mahmut Duğeym. 2) E'ş Şair'ül Muhammed Akif Ersoy (2010) Mütercim Prof. Dr. Ramazan Yıldırım; İslam Şairi Mehmet Akif Ersoy. 3) Gölgeler-Ez Zilal- Mütercim İbrahim Sabri. Bu eserleri Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Arapça dilinde tıpkı basım olarak redaksiyonu yapılarak yayınlamış ve tercüme etmiştir.

2) Azeri Türkçesi; İstiqlal Marşı-özel arşiv- Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Yayını-Safahat tercümesi Milli Bilimler Akademisi'nden Doç. Dr. Seriyeye Gündoğdu tarafından önemli bir bölümü gerçekleştirildi. Tamamlanma çalışması Bakü'de devam ediyor.

3) Farsça; Mehmet Akif Ersoy (Zindeginame ve Bergüzide Asareş); Marş-ı İstiklal-Ord. Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan'dan tercüme. Mütercimi Kazem Rejavi Tahran 1969.

4) Kürtçe; İstiklal Marşı Ramazan Turgut'un Strana Azadiye adıyla yaptığı tercüme Mehmet Rüyan Soydan tarafından telifi ödenerek arşivlere kazandırılmıştır.

5) Arnavutça; Fletet Mehmet Akif Ersoj, mütercimi Midhat Hoxha-Shkup (Üsküp) 2006 yılında neşredildi 569 sahife. İki baskı yaptı. Sponsor Eğitim İş Sendikası.

6) Boşnakça; 1) Odabrani Stihovi İz Safahatta, Himna Nezavisnosti -Safahat'tan örnek şiirler-Uluslararası Novi Pazar Üniversitesi'nden Almira Cikotić Suljević, Sancak'tan Doç. Dr. Sead İbriç ve Sabina Sadiković tarafından tercüme edilmiştir. Önsöz Mehmet Cemal Çiftçigüzeli tarafından kaleme alınmıştır. 2) Mehmet Akif'in Safahat'taki Köse İmam şiiri de Saraybosna Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Amina Siljak Jesenković tercüme edilerek yayınlanmıştır. Her iki çalışma da 2012 yılında Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı yayınıdır.

7) Fransızca; l'hymne National, Türk İstiklal Marşı. Mütercimi belli değildir.

8) İngilizce; Türk İstiklal Marşı Turkish Iyrics, mütercimi belli değildir.

9) İsveççe; Friheets Marsvhen, mütercimi Johannes Kolmodin- Stokholm Dogens Nyheter Gazetesi-25 Eylül 1921-Osmanernas Sengare I Song başlıklı yazıdan alıntılanmıştır.

10) Kazak Türkçesi; Tavelsizdik Anuranı. Tercüme Yıldız Üniversitesi'nden Prof. Dr. Abdulvahap Kara ve Mukaş Kocakmetulı (Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Yayını)

11) Kazan Türkçesi; Beysezlek Marşı mütercim Rife Rahman. Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı sanatçının hayatını Kazan Türkçesi ile birlikte neşretmiştir (2014).

12) Kırgız Türkçesi; İstiklal Marşı- Mütercim Baktıgül Cınıbeyava.

13) Kırım Tatarcası; İstiklal Marşı- Mütercim Doç. Dr. Neriman Seyityahyayev.

14) Makedonca; Mütercim Doç. Dr. Fatiha Hocin. Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı'nca tercüme ettirilmiş ve yayınlanmıştır.

15) Özbek Türkçesi; Safahattan Şiirler-Yayıncı Prof. Dr. Hamidulla Baltabayev, mütercim Mir Aziz Azam 2) Türkiye İstiklal Marşı-Prof. Dr. Muhammet Şerif Babahan. Mehmet Akif Anısına adlı Milli Şairimizi anlatan şiir de yine Taşkent Üniversitesi Emekli Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Muhammet Şerif Babahan tarafından hem Türkiye Türkçesi ve hem de Özbek Türkçesi ile Taşkent'te yayınlanmıştır.

16) Rusça; Türk İstiklal Marşı mütercimi belli değil.

17) Urduca; Kavm-i Terane; Tercüme Mütercim Dr. Ahmet Asrar, Ankara Pakistan Temsilciliği Basın Ataşesi ve TRT Urduca yayınlar Şefi. Mehmet Akif Ersoy'un hayatı ayrıca Ahmet Asrar tarafından Urdu dilinde kitap olarak neşredilmiştir. Bütün bu eserler Mehmet Rüyan Soydan Arşivi'nde muhafaza edilmektedir.

Milli Şair Mehmet Akif Ersoy, Eseri Safahat ve İstiklal Marşı'nın Tanıtımı ve Dünya Dillerine Tercüme Sorunu

İstiklal Marşı Yazarı Mehmet Akif Ersoy her şeyden önce bir Osmanlı Cihan devleti vatandaşı ve bu medeniyetin bir ferdi idi. Bir cihan devletinin hem ihtişamını görmüş, hem çözülmesini yaşamış, Türk'ün İstiklal Savaşına katılmış, yazı, yayın ve vaazlarıyla halkı milli mücadeleye davet etmiş, Konya'da isyanı bastırmış çıtısı yüksek bir aydındır. Burdur milletvekili olarak TBMM'nin aynı zamanda kurucu üyesidir.

Ailesi gibi kendisi de bir doğu (Arapça) ve bir batı (Fransızca) dilini bildiğinden dünyadaki değişimleri daha yakından takip etme imkanına sahipti. Gözlem gücü yüksekti. Suudi Arabistan çöllerinden, Suriye, Lübnan ve Almanya'ya kadar geniş bir coğrafyada gezen ve gören bir insandı. Asya'nın tecrübeli aklıyla, Avrupa'nın taze fikirlerinin farkındaydı. Müslüman esirleri kurtarmak için Teşkilat-ı Mahsusa adına görevli gittiği (1914) ve esirleri kurtardığı başkent Berlin dönüşünde bir soru üzerine yaptığı açıklamada;

- Almanların işi bizim dinimize benziyor, dinleri de bizim işimizle aynı görünüyor! biçimindeki yaklaşımı hala güncelliğini koruyor.

Mehmet Akif Ersoy hep kendisi oldu. Hiçbir zaman ödünç kimlik almadı. İmanı ve inancıyla ters düşmedi, Memleket severliği samimi, ilkeli, pazarlıksız ve bütüncüldü. Bu vatana ve insana ait her güzellik, zenginlik ve değer Akif'in eserlerinde mevcuttu. İşini en iyi yapan dürüst bir aydıydı.

İstiklal Savaşına Katılan Şair

Arnavut bir ailenin çocuğu olmasına rağmen, Türkçülerden fazla Türklüğünü seven bir milliyetçiydi. Ata dedelerinin toprakları olan Balkanlardaki parçalanmaları, ihanetleri, yangınları, katliamları, göç ve ihanetleri yüreği kanayarak yaşamıştı.

İstanbul'un batılı devletler tarafından işgal edildiğini görmüştü. Dört bir yandan kuşatılmış son vatan parçası Anadolu'nun İngiliz, Fransız, Yunan ve İtalyanlar tarafından işgal edilmesi üzerine başlayan İstiklal Savaşımıza katılmıştı. Kışın kendini iyice belli ettiği karlı bir günde

İnebolu üzerinden Kastamonu ve Ankara'ya gitti. Savaş bütün cephelerde devam ediyordu. Başyazarı olduğu Sebilürreşad'ı Kastamonu'da yayınlamaya başladı. El Cezire Cephesi (Kumandanı Nihat Paşa) gibi birçok cephede Sebilürreşad yeniden tab ve teksir edilerek dağıtılıyordu.

Sebilürreşad'daki yazıları gibi camilerdeki vaazlarında, ev ve kahve sohbetlerinde de halkı milli mücadeleye çağırıyor, onları yüreklendiriyordu. Hiçbir zaman ümitsiz olmadı, ümidini hep korudu. Konuşmasıyla Konya'daki isyanı bastırdı. Milletin güveni O'na tam idi. Milli Mücadele büyük bir heyecanla kazanıldı.

TBMM çalışmalarında Maarif Bakanlığı teklifini müteviziliğinden kabul etmedi. İrşad Komisyonluğu görevine getirildi. Ankara Samanpazarı'ndaki emrine tahsis edilen bağevi Taceddin Dergahı'nda İstiklal Marşımızı yazdı. Parlamentoda kabul edilen marş defalarca ayakta alkışlandı.

İstiklal Marşı'nda Emperyalizme Hayır Mesajı

TBMM Başkanı Mustafa Kemal Paşa bu konuda şöyle diyor;

-Bu marş bizim inkılabımızı anlatır. İnkılabımızın ruhunu anlatır. İstiklal Marşı'nda İstiklal davamızı anlatması bakımından büyük bir manası olan mısralar vardır. Benim en beğendiğim parçası da budur; "Hakkıdır hür yaşamış, bayrağımın hürriyet/ Hakkıdır hakka tapan milletimin İstiklal" Benim bu milletten daima hatırlanmasını istediğim vecizeler işte bunlardır. Hürriyet ve İstiklal aşkı bu milletin ruhudur. İstiklal Marşı'nın bu parçası asırlar boyunca söylenmeli ve bütün yar ve ağyar anlamalıdır ki; Türk'ün her şeyi hatta en mahrem hisleri bile tehlikeye girebilir, fakat hürriyeti asla. Bu parçayı her zaman tekrar ettirmek bunun için lazımdır. Bu demektir ki efendiler; Türk'ün hürriyetine dokunulamaz.

İstiklal Marşımızdaki tema milli bağımsızlığımızdır. İnsanımızın ve ülkemizin temel düşünce ve kavramı bu marşta yatmaktadır. Mesela iman ve vatan duyarlılığı, millet, bayrak, hakkı savunmak, istikbale ümit ile bakmak, tarih şuuru ve fedakarlık.

İstiklal Marşı'nda mey'us olmaya karşı meydan okumak vardır, Avrupalı ülkelere hürriyet mesajı ve "sömürüye-emperyalizme hayır" hatırlatması mevcuttur. İstiklal Marşı bir tefekkürdür. Milli kimliğimizdir. Bir dik duruştur. Özgürlüğün simgesidir. Bir milletin uzlaşma kitabesi ve milli mutabakatıdır. Bir kararlılıktır.

Mısır El Ezher Üniversitesi'nden Prof. Dr. Hazem Sait Muhammet Montazir 12 Mart 2012 günü yapılan İstanbul'daki uluslararası sempozyumumuzda şöyle demişti;

-Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı sadece Türkiye'nin değil, başta mağdur ve mazlum milletler olmak üzere, İslam coğrafyasının, hatta bütün dünyanın şairi ve şiiridir. Öyle ki İstiklal Marşı bizim de milli marşımızdır.

Tutuculuğa, Kolaycılığa, Üretimsizliğe Meydan Okumak

Mehmet Akif Ersoy'a gelince; örnek bir şahsiyet, iman ve ahlak sahibi bir aydın, mert ve sarsılmaz bir karakter, Millet'in ta kendisi bir insan. Halkın derdini kendine dert edinen bir sanatçı, Millet'in duygu ve düşüncesiyle kuşatılmış bir devlet adamı, bir bürokrat, bir akademisyen. İstikbali bütün refahıyla arzu eden bir mütefekkir. Dizeleri yüreği gibi vurucu bir sporcu, yol gösterici. Kılavuz, düşünce adamı, fikir önderidir. Cömert ve mükrimdir. Hep okuyan ve okutan bir şairdir.

Taassuba, cehalete, geri kalmışlığa, kolaycılığa, tembelliğe, hantallığa, tutuculuğa, hurafeciliğe düşman, sözde ve özde gerçek Müslüman, kahraman bir Türk Milliyetçisidir. Müslümanlara İslamı ve dünyayı yeniden okumaya çalışan, çıtası yüksek, entelektüel ahlak sahibi bir sanatçıdır Mehmet Akif Ersoy. Türk'ün ve toplumumuzun vicdanı olan bir şairdir. Terennüm ettiği hep Türk Milleti ve vatan toprağı olmuştur. Yüksek fazilet ve seciye sahibiydi. İnsanı kamildi. Hayatı sanatı kadar önemliydi. Toplumun kurtuluşunu ahlakta gördü, çalışmakta gördü. Aile yapısını bozacak her şeyi eleştirdi. Bilim, teknik ve sanatı hep önde tuttu. Noksanlarımızı, zaaflarımızı, ilim, irfan, medeniyet, ümran sahasındaki geriliğimizi, etik açıdan çözülmemizi, şiddet ve hiddetle hatırlattı, korkmadı. Cahil dindara hep karşı çıktı. Dinsiz ahlaka da inanmıyordu. Tekke, medrese, Tanzimat, Servet-i Fünun, ev ve sokak Türkçesini çok iyi biliyor, Türkçeyi yüceleştiriyor ve dizelerinde kullanıyordu. Mizah, nükte, ironi, istihza, fıkra, hümor, kurgu, mizansen ve latifede ustaydı. İlerleme, gelişme, terakki, medeniyet ve bilim kavramlarını hep ayrıcalıklı tuttu. İlhamını dininden, dilinden ve milletinden aldı. Hiç mutaassıp olmadı. Gericiliğe, irticaya, üretimsizliğe, hurafelere, yanlış din anlayışına adeta meydan okudu.

Dünya Dillerine Tercümelere Birinci Olan

Ata sözlerini, halk deyimlerini, sokaktaki insanların deyişlerini, kıssaları, menkıbeleri tercih etti, milletiyle örtüştü, irşat görevi yaptı. Adeta bir sosyal bilimci, bir kültür tarihçisiydi. Zihinsel çözümsüzlük üzerinde çok durdu. Erdemi ve bilimi önerdi. Mehmet Akif Ersoy'a göre Müslüman çalışmalı, üretmeli, faydalı olmalı, boş durmamalı, araştırmalı. Bunun için "Firavun ile Yüzyüze" gelebilmeli. Çağa talipti. Çağı yakalamaya çalıştı. Dostluğu da çetin cevizdi. Güvenilir her kesimden, her görüşten (Mithat Cemal Kuntay, Eşref Edip, Neyzen Tevfik, Ahmet Naim, Eşref Kuşçubaşı, Süleyman Nazif, Cenap Şehabettin, Abdülhak Hamit, Ömer

Ferit Kam, Fuat Şemsi İnan, Ebül'ula Mardin, Fatim Gökmen, Abdülvehap Azzam, Hasan Basri Çantay, Ali Rifat Çağatay, Şemsettin Günaltay vs.) çoğu değişik meslekten dostları vardı¹.

Bugün hakkında en fazla eser yazılan, kitap yayınlanan (yaklaşık 760 kitap ile Mehmet Akif birinci, bunu ikinci sırada Nazım Hikmet takip ediyor), akademik çalışma yapılan, adına üniversite kurulan Mehmet Akif Ersoy ve eserleri hakkında maalesef yabancı dillerdeki tercüme sanatçımızın çalışmalarıyla alakalı çok az sayıdadır, sanatı ve hayatıyla mütenasip değildir. Mehmet Akif için “Bir inanmış adam” diyen Nazım Hikmet, SSCB döneminde bütün eserleri hemen hemen dünya dillerine tercüme edilirken, Mehmet Akif için aynı şeyi söyleyemeyiz.

Vatana Özlem

Mehmet Akif Ersoy, ikinci dönemde muhalifler listesinde yer alınca milletvekili seçilmedi. Üniversitede ders verilmesine, baytar olarak bile görev almasına engel olundu. Üstelik ekonomik sıkıntılar içindeydi. İşsiz kalmıştı, sürekli takip ediliyordu, eşi İsmet Hanım da astım hastasıydı. Mutlaka tedavi edilmesi gerekiyordu. Kadim dostu Abbas Halim Paşa'nın yardımı ile Kahire Üniversitesi'nde Türkçe dersleri vermek üzere, daha önce üç defa ziyaret ettiği Mısır'a davet edildi (1925). Hilvan ve Kahire'de 11 yıl ikamet etti. Bu süre içinde İstanbul basınında kendisinden hemen hemen hiç bahsedilmedi. Bir ambargo uygulandı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda,
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda,
Canı, cananı, bütün varımı olsan da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Diye haykıran şair ülkesine dönmek ve İstanbul'da ölmek istiyordu. Yakalandığı hastalık Akif'i mutazarrır etmiş, yataklara düşürmüştü.

Basında Ambargo

Gemiyle İstanbul'a döndü (16 Haziran 1936). Mısır Hidivi Abbas Halim Paşa tarafından ikametine tahsis edilen Mısır Apartmanında bir yandan tedavisi sürerken, bir yandan da ziyaretçileri ve dostları gelip gitmeye başladı. Gazeteci Feridun Kandemir Yedigün Dergisi için çok sayıda röportaj yaptı. Yedigün'de ayrıca Faruk Nafiz Çamlıbel de bir yazı yazdı. Hayri Yazıcı ve Ermel Talu Son Posta'da, Orhan Seyif Orhon Tan'da, Münir Müeyyet Bekman Açık Söz'de, Niyazi Acun Yarım Ay'da, Turan Tan Cumhuriyet'te hakkında birer değerlendirme

1 *Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı*, ed. Mehmet Cemal Çiftçigüzelî, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yay., İstanbul 2012.

kaleme aldılar. Toplum böylece unutulmuş Akif'ten 11 yıl sonra yeniden haberdar olmaya başladı. Ancak İstanbul'a geldiğinden altı ay sonra vefat etti (27 Aralık 1936). Bütün İstanbul basını haber ve yorumlarla Akif'in vefatı sonrası değerlendirmelerde bulundular².

Sonrasında ise Akif'e ve Safahat'a ambargoya varan bir uygulama başlatıldı. Ancak Safahat Hafızları vardı. Bütün kitap ezberinde olan hafızlar büyük alaka görüyordu. Toplum bu Safahat Hafızları vasıtasıyla Akif'i unutmamaya, şiirlerini ezberlemeye başlamıştı.

Ancak, değil Mehmet Akif Ersoy'un tanıtılması ve eserinin tercüme edilmesi, normal Safahat'ın basılmasında, dağıtımında bile bir örtülü engel yaşanıyordu. Bunda dönemin politikacılarının ve ülkeyi yöneten siyasi iradenin de payı vardı.

Parlamentodaki Görüşmeler

Mehmet Akif Ersoy, Başkan Musa Kazım Efendi'nin yönettiği TBMM'de Karesi mebusları Abdulgafur Efendi ve Hasan Basri Beyle birlikte verdikleri bir önergeyle (7 Ekim 1922) İstiklal mücadelesine yayınlarıyla katkı veren Hakimiyet-i Milliye ve Sebilürreşad başta olmak üzere gazetelere 30 Bin TL yardım edilmesini istemişti. Parlamentoda en son böyle hatırlandı.

Mehmet Akif Ersoy'a uygulanan örtülü ambargo basında olduğu kadar siyasette de gerçekleşiyordu.

Kurucu Meclis'te Fahri Özdilek'in Devlet Başkanı Cemal Gürsel'in açılış nutkunu okumasından önce parlamentoda İstiklal Marşı okundu (6 Ocak 1961). 10 yıl geçtikten sonra 12 Mart 1971'de Başkan Fikret Turhangil'in yönettiği oturumda milletvekilleri Suna Tural (Ankara) ve Hilmi İlgüzar'ın (Sinop) verdiği önerge ile İstiklal Marşımızın kabulünün 50. Yılında Mehmet Akif Ersoy için TBMM'de bir oturum gerçekleşti.

25 Mart 1977'de de Mehmet Altınsoy'un yönettiği TBMM Genel Kurulunda televizyon 40 dakikalık Mehmet Akif Ersoy hakkındaki oturumu yayınladı.

11 Mart 1982 günü Başkan Sadi İrmak'ın konuşmasından önce TBMM'de İstiklal Marşı okundu.

Parlamentoda milliyetçi, muhafazakâr parti ve milletvekillerinin gayretiyle artık hem 12 Mart ve hem 27 Aralık tarihlerinde Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşımız konusunda özel toplantılar gerçekleşti. Çok önemli konuşmalar ve değerlendirmeler yapıldı.

Yasin Hatipoğlu'nun yönettiği (13 Mart 1996) TBMM Genel Kurulu'nda Agah Oktay Güner (Ankara), Hikmet Sami Türk (Trabzon), Yusuf Ekinci (Burdur), Namık Kemal Zeybek

2 Nuran Özlük, *Türk Basınında Mehmet Akif Ersoy Üzerine Polemikler*, İstanbul 2007.

(İstanbul), Mukadder Başeğmez (İstanbul), Fikri Sağlar (İçel) yaptıkları konuşmalarda Mehmet Akif'i ve İstiklal Marşımızı gündemde tuttular.

Kanun Teklifi'yle Sona Doğru

4 Mayıs 2007'de Başkan Sadık Yakut'un yönettiği TBMM Genel Kurulu'nda İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü Hakkındaki Kanun teklifi kabul edildi. Genel Kurul'da Kültür Bakanı Atila Koç-Aydın, Yakup Kepenek -Ankara, Avni Doğan Kahramanmaraş, Recep Garip -Adana, Mehmet Atila Maraş-Şanlıurfa, Mustafa Gazalcı-Denizli, Enis Tütüncü-Tekirdağ, Nevzat Yalçıntaş-İstanbul, Alaattin Güven-Kütahya, Haluk Koç-Samsun, Sami Güçlü- Konya, Ümmet Kandogan-Denizli ve Sabri Varan-Gümüşhane milletvekili olarak bu oturumda değerlendirmelerde bulundular.

TBMM çatısı altında en son olarak yapılan tören salonunda ise Başkan Köksal Toptan ve Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Kurucu Rektörü Prof. Gökay Yıldız'ın (12 Mart 2008) konuşmaları ve açılan sergi ile noktalandı³.

Safahat Yazarı Etkinliklerinde Sayısal Artma

Bu tarihten itibaren Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı konusundaki faaliyetlerde bir patlama görülüyor. Bu amaçlı sivil toplum kuruluşları ve platformların sayısının arttığı gözleniyor. Mehmet Akif Ersoy Uygulama ve Araştırma Merkezi-Burdur, İsmet Özel'in Başkanı olduğu İstiklal Marşı Derneği-İstanbul vs. gibi.

Üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının, Yunus Emre Enstitüsü'nün sanat ve kültür faaliyetleri olarak yurtdışı etkinliklerinin sayısında da artış gözlemlendi. Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Türk Dünyasını Aydınlatanlar başlığı altında özellikle Türk Cumhuriyetlerinde yaptığı uluslararası faaliyetlerde söz konusu ülkenin dilinde de tercüme yapılarak Akif ve Safahat'ın tanıtılmasına katkı verdi.

Bugüne kadar Mehmet Akif Ersoy ve Safahat'tan şiirlerin tercüme edildiği ve tanıtıldığı eserleri şöyle sıralayabiliriz;⁴

1) ARAPÇA

* *Eş-Şairül-İslamî Mehmed Âkif Ersoy*, haz. Ramazan Yıldırım, Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Yayınları, Ankara 2010.

Önsöz-Mehmet Cemal Çiftçigüzeli, İstiklal Marşı Arapçası-Tercüme Mahmut Duğeym,

3 Mehmet Cemal Çiftçigüzeli-Mehmet Çetin, *TBMM'de İstiklal Marşı ve Mehmet Akif*, Ankara 2002.

4 Yabancı dillere tercüme edilen eserlerin tümü Mehmet Rüyan Soydan ve Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Arşivinde mevcuttur.

İslam Şairi Mehmet Akif- Prof Dr. Ekmelettin İhsanoğlu, El Uksur'da şiiri Prof. Dr. Ekmelettin İhsanoğlu, Necip Çölünden Sahraya Değerlendirme-Prof. Dr. Ekmelettin İhsanoğlu, Mehmet Akif Ersoy-Prof. Dr. Es Safsafi A. El Katuri, İslam Şairi Mehmet Akif Ersoy (El Risale Dergisi'nde yazı 5 sayı devam ediyor/Kahire)-Abdulvahap Azzam, Akif'te Düşünce- Yrd. Doç. Dr. Ramazan Yıldırım, Mehmet Akif Ersoy'da İslami Eğitim-Prof. Dr. İsa Yücer, Mehmet Akif Ersoy'un Mısır'ı-Prof. Dr. Asuman Akay Ahmet, Mehmet Akif'in Kahiresi-Mehmet Rüyan Soydan (Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Yayını 2008)

* *Mehmet Akif Ersoy'un Safahat'ındaki Gölgeler-Ez Zılal*, İbrahim Sabri, İskenderiye, 121 Sahife, Tıpkı Basım (Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Yayını)

* *E'n -Neşidu'l Vatani't Türki*, Arapça İstiklal Marşının mütercimi Mahmud Duğeym

* *Şairül İslam Muhammed Akif*, çev. Yasin Beyaz, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., Ankara 2020.

2) ARNAVUTÇA

* Mithat Hoxha-Fletet, *Mehmet Akif Ersoj*, İlk Baskı, Gonca Yayınevi, 2000, 660 Sahife; *Safahat*, İkinci Baskı, Logos-A, Shkup-Üsküp 2009, 700 Sahife.

3) ALMANCA

* *Islamica*, Volume 4, 1929/1931, Leipzig 1931, editör A. Fischer, (Reprinted: Newyork-London 1964), Jhonson Reprint Corporation, 662 sahife.

* *Ausgewahlte Geschichten Aus Safahat*, çev. Zeynep Üstün - Okşan Aytolu, Profil Yayıncılık, İstanbul 2008, 48 sahife (İstiklal Marşı'nın ilk iki kıtası tercüme edilmiştir).

* Fazıl Gökçek, *Der Dichter einer Zivilisation: Mehmet Akif Ersoy*, EMUS Verein, İstanbul, 119 Sahife.

4) AZERBAYCAN TÜRKÇESİ

* *İstiqlal Marşı*, Mütercimi belli değil.

5) BOŞNAKÇA

* *Odabrani Stuhovi Iz Safahata*, mütercim Almira Cikotic Suljeviç, Sead İbriç, Sabina Sadikoviç Trtvac, Önsöz Mehmet Cemal Çiftçigüzeli, Novi Pazar 2012, 56 Sahife.

* *Mehmet Akif Ersoy İ Bosna İ Hercegovina*, mütercim Eldina Memic-Azra İbrulji, Yunus Emre Enstitüsü, Sarajevo 2016, 30 Sahife.

* Cosavı İmam-Köse İmam, *Safahat Birinci Kitap*, mütercim Amina Siljak Jesenkovic, Saraybosna Üniversitesi, Bosna Hersek 2012.

6) FARŞÇA

* Mehmet Akif Ersoy, *Zindeginame ve Bergüzide-i Asareş*, Ord. Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan'dan tercüme Kazıl Recavi, Regional Cultural Institue, Tahran 1969, 278 Sahife.

7) FRANSIZCA

* *L'hymne National*, mütercimi belli değil, orijinali Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı arşivindedir.

* *Poemes Chosis de Safahat*, mütercim Zeynep Üstün - Mustafa Eren, Profil Yayıncılık, Ankara 2008, 48 Sahife.

8) İNGİLİZCE

* *Selected Parts of Safahat*, mütercim Zeynep Üstün - Havva Aslan, Profil Yayıncılık, İstanbul 2008, 48 sahife.

* Ali Nihat Tarlan, *Mehmet Akif His Life and Works*, Publications of The Ministry Culture and Tourism, Ankara 1986, 84 Sahife. Eserin ilk baskısı 1968 yılında yapılmıştır.

* Fahir İz, "Mehmet Akif Ersoy (1873-1936) a Biography", *Erdem*, V/11 (Ankara 1988), s. 311-323.

9) İSPANYOLCA

* *Poesias seleccionadas de Safahat*, mütercim Zeynep Üstün - Mustafa Eren, Profil Yayıncılık, İstanbul 2008, 48 Sahife.

10) İSVEÇÇE

* Dersaadet İsveç Sefareti Tercümanı Johannes Kolmodin'in Stokholm'de yayınlanan *Dagens Nyheter* gazetesinin 29 Eylül 1921 tarihli sayısında yayınlanan "Osmanernas Sangare I Song" başlıklı yazısından alınmıştır.

11) KAZAK TÜRKÇESİ

* *Kril Alfabesiyle İstiklal Marşı*, mütercim Abdulvahap Kara - Mukaş Kocakmetulı.

12) KAZAN TATARCASI

* *Beysezlek Marşı*, Latince, Mütercim Ferit Yusuf.

* *Mehmet Akif Ersoy'un Hayatı*, Nuran Özlük'ten tercüme Güzeliye Haziyeve Demirbaş - Zübeyde Biktagirova, Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Yayını, Kazan Tataristan 2014.

13) KIRGIZ TÜRKÇESİ

* *İstiklal Marşı* Tercümesi Kril Alfabesiyle, Mütercim Mirgöl Tekeşova.

* *Uluttuk Gimn*, Latince İstiklal Marşı, Mütercim Ezgi Oya Gümüş.

14) KIRIM TATARCA

* *İstiqlal Marşı*, Latince, Mütercim Neriman Seyityahyayev, Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi

15) KORECE

* *Safahat Korece Seçme Hikayeler*, Mütercim Zeynep Üstün, Profil Yayıncılık, İstanbul 2008.

16) KÜRTÇE

* Mihemmed Akif, *Strana Azadiye*, Mütercim Ramazan Turgut, Telif hakkı Mehmet Rüyan Soydan.

17) MAKEDONCA

* *İstiklal Marşı*, Kril Alfabesiyle, Mütercim Fatima Hocin.

18) ÖZBEK TÜRKÇESİ

* Mehmet Akif Ersoy, *Sahıfalar*, Mütercim Miraziz A'zam, Özbekistan Milli Kütüphane Neşriyatı, Toshkent 2016, Hem kril ve hem latince iki ayrı baskı ve iki ayrı kitap.

* *Mehmet Akif Ersoy*, Mütercim Mir'aziz Azam, katkıda bulunanlar Jumali Shubanov, Abdumurod Tilavov, Hulkaroy Baltabayeva, Taşkent 2015.

19) RUSÇA

* *Mehmet Akif Ersoy'un Hayatı*, Nuran Özlük'ten tercüme Güzeliye Haziyeve Demirbaş - Zübeyde Biktagirova, Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Yayını, Ankara 2014.

* *İstiklal Marşı*, Kril Alfabesiyle, *Mehmet Akif Ersoy Uluslararası Saraybosna Sempozyumu* (2012) tanıtım kitapçığından alınmıştır (s. 27). Mütercimi belli değil.

20) URDUCA

* Nisar Ahmet Asrar, *Türkiğa İslami Şair Muhammed Akif Ersoy*, İdare-i Ulum ve Fünun, Pakistan Karaçi 2004.

* Ali Nihat Tarlan, *Muhammet Akif*, Mütercim Muhammet Sabir, Lahor 1970.

* *Muhammed İkbâl Or Muhammed Akif*, Mütercimler Halil Tokar - Muhammet Kamuran, Yunus Emre Enstitüsü - Lahor Türk Kültür Merkezi - Pencap Üniversitesi, Lahor 2018.

21) TÜRKÇE (Arap Harfleriyle)

* Arap harfli Türk alfabesiyle ilk Sebilürreşad Dergisi'nde yayınlanıyor. Ankara 17 Şubat 1337 (Cemaziyelahir 1339), sayı 468, Orhaniye Matbaası, Halk Kütüphanesi 1337.

* İstiklal Marşı daha sonra latin harfleriyle “Kahraman Ordumuza” ithafı içinde Sahafat'a alınmayarak yayınlanıyor.

Netice

Dünya dillerine Türk fikir, sanat, kültür ve edebiyat eserleri yeterince değil, belki de çok az tercüme edilmiştir. Özellikle milli kimliği ve inanç duyarlılığı, yerelliği önde olan başta Mehmet Akif Ersoy ve diğer yazarların eserleri bu tercümelere hiç nasiplenmemiştir de diyebilirim. Türkiye'den tercüme aynı ideolojiyi benimseyen yazarların eserleri (Nazım Hikmet, Aziz Nesin vs.) Sovyetler döneminde başta Rusça ve SSCB bloğuna dahil ülkelerin dillerine çevrilmişti. Türk Cumhuriyetlerinde bile hala bu yazarlar ve Nobel almış Orhan Pamuk çok daha iyi tanınmaktadır. Oysa Türkiye müttefiki ülkelerin dillerine bile örnek yazar ve sanatçılarımızın eserlerini tercüme ettirmekte geç kalmıştır. Gayretlerin çoğu sividir. Artık Türkiye'nin dış temsilciliklerindeki kültür ataşelerine böyle bir görevi hatırlatmak bir aydın sorumluluğu içindedir. Türk Süsleme Sanatları ve resim tabloları diplomatik kargoyla sergilenecek ülkelere gönderilmelidir. Yük ve gümrük sanatçıya yüklenmemelidir. Ayrıca bu amaçla Türk kültür, edebiyat, sanat, klasik ve çağdaş eserlerinin tanınmış yayınevlerince Türkçe dışındaki dillere çevrilmesi, o dilin konuşulduğu ülke veya ülkelerde yayınlanması ve tanıtılması esasına dayalı çevirileri ve yayınları desteklemek amacıyla kurulan Kültür ve Turizm Bakanlığı TABA projesi uygulaması yeterli olmamıştır. Günümüz şartlarına uygun ve dünyadaki böylesi uygulamaları da hatırlayarak değişiklikler yapılmalı ve mevzuat yeniden düzenlenmeli ve ivedi olarak hayata geçirilmelidir. Yunus Emre Enstitüsü yurt dışında kurduğu merkezlerde yabancılara Türkçe öğretiminin yanı sıra, ülkemizin tanıtımı amacıyla kültür ve sanat faaliyetleri yürütmek ve bilimsel çalışmalara katkı verme faaliyetleri beklendiği kadar yeterli olmadı. Dolayısıyla kaynak ve kadroları takviye edilerek faaliyetlerini hızlandırması icap etmektedir. Üniversitelerimizin filoloji bölümleri de en azından mezuniyet tezi, master ve doktora çalışmalarında sanat, kültür, edebiyat ve klasik eserlerimizin tercümesini öne çıkarmalıdır. Sivil toplum kuruluşlarıyla da aynı amaç doğrultusunda birlikte programlar gerçekleştirmeliler.

Türkiye'nin tanıtımı hükümetler değişse bile sanat, kültür, edebiyat ve medeniyet hareketiyle değişmiyor, aydından aydına devam ediyor. Mehmet Akif Ersoy'un ve eserlerinin tercümelemlerle tanıtılması aynı zamanda ülkemizin ve toplumumuzun tanıtılmasıyla eş anlamlıdır.

Kaynakça / References

Çiftçiğüzeli, Mehmet Cemal - Mehmet Çetin, *TBMM'de İstiklal Marşı ve Mehmet Akif*, Ankara 2002.

Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı, ed. Mehmet Cemal Çiftçiğüzeli, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yay., İstanbul 2012.

Özlük, Nuran, *Türk Basınında Mehmet Akif Ersoy Üzerine Polemikler*, İstanbul 2007.